

חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה—1975 *

פרק א': פרשנות

1. בחוק זה —
"תאונת דרכים" — מאורע שבו נגרם לאדם נזק גוף עקב שימוש ברכב מנועי, בין בנסיעת הרכב ובין בעמידתו;
"נזק גוף" — מוות, מחלה, פגיעה או ליקוי גופני, נפשי או שכלי;
"נפגע" — אדם שנגרם לו נזק גוף בתאונת דרכים;
"פקודת הביטוח" — פקודת ביטוח רכב מנועי (סיכוני צד שלישי) [נוסח משולב], תשל"ל—1970;¹
"מבטח" — כמשמעו בפקודת הביטוח, לרבות מי שפטור מחובת ביטוח לפי סעיפים 4 עד 6 לפקודת הביטוח;
"רכב מנועי" או "רכב" — רכב המונע בכוח מיכני לרבות אופנוע עם רכב צידי, תלת אופנוע, אופניים ותלת-אופן עם מנוע עזר ולרבות רכב הנגרר או נתמך על ידי רכב מנועי.

תגרות

פרק ב': אחריות

2. (א) המשתמש ברכב מנועי (להלן — הנוהג) חייב לפצות את הנפגע על נזק גוף שנגרם לו בתאונת דרכים שבה מעורב הרכב.
(ב) היה השימוש ברכב על פי התר מאת בעל הרכב או המחזיק בו, תחול האחריות גם על מי שהתיר את השימוש.
(ג) האחריות היא מוחלטת ומלאה, ואין נפקא מינה אם היה או לא היה אשם מצד הנוהג ואם היה או לא היה אשם או אשם תורם של אחרים.
3. (א) בתאונת דרכים שבה היו מעורבים מספר כלי רכב, תחול על כל נוהג האחריות לנזקי הגוף של מי שנסע בכלי הרכב שלו.
(ב) נפגע אדם מחוץ לכלי הרכב, יהיו הנוהגים חייבים כלפיו יחד ולחוד; בינם לבין עצמם ישאו בנטל החיוב בחלקים שווים.

אחריות
נוהג ברכב

4. (א) על זכותו של נפגע לפיצוי על נזק גוף יחולו הוראות סעיפים 19 עד 22, 76 עד 83, 86, 88 ו-89 לפקודת הנוזיקין [נוסח חדש]² (להלן — פקודת הנוזיקין), ואולם —
(1) בחישוב הפיצויים בשל אבדן השתכרות ואבדן כושר השתכרות, לא תובא בחשבון הכנסה העולה על שילוש השכר הממוצע במשק לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ערב קביעת הפיצוי;

תאונה
שבה מעורבים
מספר כלי רכב

תרופה
על נזק גוף

* נתקבל בכנסת ביום כ"א באב תשל"ה (29 ביולי 1975); הצעת החוק ודברי הסבר סורסמו בה"ח 1079, תשל"ד, עמ' 407.
1. דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 15, עמ' 320.
2. ט"ח תשכ"ד, עמ' 78.

(2) הפיצויים בשל הנזק שאינו נזק ממון לא יעלו על מאה אלף לירות; שר המשפטים, בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי להגדיל סכום זה.

(ב) הסכום המקסימלי לפי סעיף קטן (א) (2) יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן מיום תחילת חוק זה או מיום הגדלת הסכום, לפי הענין; שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע בתקנות מבחנים לחישוב הפיצויים האמורים באותה פסקה.

5. (א) מי שחייב בפיצויים לפי חוב זה ישלם לנפגע, תוך 60 יום לאחר דרישתו, כחלק משלום תכופ מהפיצויים —

(1) הוצאות, לרבות הוצאות אשפוז בבית חולים, שהוציא לנפגע;

(2) תשלומים חדשיים שיהיה בהם כדי לספק צרכי מחייתו ומחיית בני משפחתו עד להחלטה הסופית בענין הפיצויים.

(ב) הסכומים האמורים בסעיף קטן (א) ניתנים לתביעה בנפרד מיתר הפיצויים לפי סדר דין מקוצר שיקבע שר המשפטים לענין זה.

(ג) חייב שלא שילם תשלום תכופ במועדו ישלם על הסכום שהושהה דמי פיגור בסכום שהוא כפל השיעור לפי סעיף 4 לחוק פסיקת ריבית, תשכ"א—1961³, זולת אם מצא בית המשפט נסיבות המצדיקות שיעור נמוך יותר.

(ד) הוראות סעיף זה יחולו גם על מבטח שביטח חבות לפי חוק זה, לרבות ביטוח כאמור בסעיף 3(א) (2) לפקודת הביטוח.

תשלומים עיתיים — 6. שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע בתקנות —

(1) סמכות בית המשפט לפסוק, שהפיצויים בשל הפסד כושר השתכרות והוצאות מתמשכות, כולם או מקצתם, ישולמו בתשלומים עיתיים שיהיו צמודים למדד המחירים לצרכן;

(2) מקרים שבהם רשאי הנפגע לבקש הגדלת התשלומים שנפסקו;

(3) זכותם של תלויים בנפגע שנפטר לאחר שנפסקו לו תשלומים עיתיים.

הגבלת הוצאות — 7. (א) נפגעים אלה אינם זכאים לפיצויים לפי חוק זה:

(1) מי שגרם לתאונה במתכוון;

(2) מי שנהג ברכב תוך הפרת החוק לתיקון דיני העונשין (שימוש ברכב ללא רשות), תשכ"ד—1964⁴, וכן מי שהיה מצוי ברכב בידוע שגוהגים בו כאמור;

3. ס"ח תשכ"א, עמ' 192.

4. דיני מדינת ישראל, גוסס חדש 10, עמ' 78.

(3) מי שנהג ברכב כשאין לו רשיון לנהוג בו, למעט רשיון שפקע מחמת אי תשלום אגרה;

(4) מי שהרכב שימש לו, או סייע בידו, לביצוע פשע.

(ב) תלויים כמשמעותם בסעיף 8 לפקודת הנוזיקין, זכותם לתבוע לפי חוק זה תעמוד להם על אף האמור בסעיף קטן (א).

8. (א) מי שתאונת דרכים מקנה לו עילת תביעה על פי חוק זה, לרבות תביעה על פי ביטוח כאמור בסעיף 3(א) (2) לפקודת הביטוח, לא תהיה לו עילת תביעה על פי פקודת הנוזיקין בשל נזק גוף, וזולת אם נפגע בתאונה שנגרמה על ידי אדם אחר במתכוון. (ב) אין בהוראת סעיף קטן (א) כדי לגרוע מתביעה על פי פקודת הנוזיקין של מי שאין לו עילת תביעה על פי חוק זה.

יחוד
העילה

9. (א) מי ששילם פיצויים המגיעים לפי חוק זה לא תהא לו זכות חזרה על אדם אחר החייב בפיצויים לפי חוק זה וזולת הזכות לחזור על אחד מאלה:

זכות חזרה

(1) מי שאינו זכאי לפיצויים כאמור בסעיף 7;

(2) מי שאין לו ביטוח לפי פקודת הביטוח או שהביטוח שיש לו אינו מכסה את החבות הגדונה, למעט מי שהיה לו ביטוח שנתי שתקפו פג תוך 30 יום לפני התאונה.

(ב) חבותו של מי שחוזרים עליו לפי סעיף קטן (א), תהיה לפי פקודת הנוזיקין.

(ג) אין בהוראות סעיף זה כדי לפגוע בזכות החזרה של מעורבים בתאונה לפי סעיף 3 (ב) בינם לבין עצמם.

פרק ג': קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים

10. מוקמת בזה קרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים (להלן — הקרן).

הקמת הקרן

11. הקרן תהא תאגיד, כשר לכל חובה, זכות ופעולה משפטית; היא תהא גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9 (2) לחוק מבקר המדינה, תשי"ח—1958 [נוסח משולב] 5.

הקרן — תאגיד
מבוקר

12. (א) תפקידה של הקרן היא לפצות נפגע הזכאי לפיצויים לפי חוק זה ואין בידו לתבוע פיצויים מאת מבטח מחמת אחת מאלה:

תפקיד הקרן

(1) הנוהג האחראי לפיצויים אינו ידוע;

(2) אין לנוהג ביטוח לפי פקודת הביטוח או שהביטוח שיש לו אינו מכסה את החבות הנדונה;

(3) המבטח נמצא בפירוק.

(ב) במקרים המנויים בסעיף קטן (א) זכאי הנפגע לקבל פיצויים מהקרן כשם שהיה זכאי לקבל ממבטח וכן חייבת הקרן לשלם לבית החולים את הוצאות הטיפול בנפגע כשם שמבטח חייב לשלמן לפי סעיף 28 לפקודת הביטוח.

13. (א) הנהלת הקרן תהיה בידי מינהלה של שבעה חברים שימנה שר האוצר לתקופה של שלוש שנים, רובם נציגי הממשלה ומיעוטם נציגי ציבור ובהם מי שעוסקים בביטוח; שר האוצר ימנה אחד מנציגי הממשלה ליושב ראש המינהלה.

הנהלת הקרן

5. ס"ח תשי"ח, עמ' 82.

(ב) המינהלה הראשונה תתמנה לא יאוחר משישה חדשים מיום קבלת חוק זה בכנסת.

(ג) קיום הקרן, סמכויותיה ותוקף החלטותיה לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר המינהלה או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו.

14. (א) המינהלה תתקין, תוך ששה חדשים מיום מינויה, את תקנון הקרן ובו יהיו, בין השאר, הוראות בדבר פעולות הקרן, הנוהל בהגשת תביעות לקרן והטיפול בהן ודרכי הבאת שינויים בתקנון.

(ב) התקנון וכל שינוי או תיקון בו טעונים אישור שר המשפטים וועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, ויפורסמו ברשומות.

15. לשם מימון פעולות הקרן והבטחת יציבותו יקבע שר האוצר בצו, לאחר התייעצות עם שר המשפטים ושר התחבורה —

(1) אחוז מדמי הביטוח שתעביר כל חברת ביטוח לקרן במועדים שנקבעו בצו;

(2) שיעורי השתתפותם של הגופים הפטורים מחובת ביטוח לפי סעיפים 4 עד 6 לפקודת הביטוח במימון הקרן.

16. (א) המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין תקבע, באישור שר המשפטים, תעריף מקסימלי לשכר טרחה של עורך דין בעד הטיפול בתביעות לפי חוק זה, ובלבד ששכר טרחה שנקבע לפי תוצאות הטיפול לא יעלה על 8% מהסכום שהוסכם לשלמו לנפגע, ואם היו הליכים משפטיים — על 13% מהסכום שנפסק; מי ששילם שכר טרחה העולה על התעריף המקסימלי, זכאי להחזר העודף.

(ב) הרשות הנתונה לועד מחוזי של לשכת עורכי הדין לפי הסיפה של סעיף 82 לחוק לשכת עורכי הדין, תשכ"א—1961, לא תהא נתונה לו לגבי תעריף שנקבע לפי סעיף זה.

17. שיעורי דמי הביטוח לפי פקודת הביטוח והסדרים לחלוקת נטל הפיצויים בין המבטחים בהתחשב בסוגי הרכב השונים, אם דרך איוון ההכנסות מדמי ביטוח ואם דרך איוון התשלומים ששולמו לנפגעים — ייקבעו בידי שר האוצר בהתייעצות עם שר המשפטים ושר התחבורה, לאחר שמיעת הארגון היציג של חברות הביטוח ובאישור ועדת הכספים של הכנסת.

18. בפקודת הביטוח —

(1) בשם הפקודה, "סיכוני צד שלישי" — יימחק;

(2) בסעיף 1, הגדרת "דרך ציבורית" — בטלה, ובמקום הגדרת "רכב מנועי" יבוא:

"רכב מנועי" — רכב המונע בכוח מיכני, לרבות אופנוע עם רכב צידי, תלת אופנוע, אופניים ותלת-אופן עם מנוע עזר, ולרבות רכב הנגרר או נתמך על ידי רכב מנועי";

6. ס"ח תשכ"א, עמ' 178.

(3) בסעיף 2 —

(1) בכותרת השוליים המלים "לסיכוני צד שלישי" — יימחקו ;

(2) בסעיף קטן (א), המלים "בדרך ציבורית" ו"לסיכוני צד שלישי" — יימחקו ;

(4) במקום סעיף 3 יבוא :

3. (א) פוליסה לפי דרישותיה של פקודה זו היא פוליסה שהוציא "הדרישה לגבי פוליסה מוטעה מורשה בשעת הוצאתה והיא מבטחת את —

(1) בעל הרכב והנוהג בו — מפני כל חבות שהם עשויים לחוב לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה—1975 (להלן — החוק), ומפני חבות אחרת שהם עשויים לחוב בשל מותו או חבלת גופו של אדם שנגרמו על ידי השימוש ברכב מנועי או עקב השימוש בו ;

(2) בעל הרכב הנוהג בו וכל אדם הנוהג בו בהתר ממנו — מפני נזק גוף שנגרם להם בתאונות דרכים כמשמעותם בחוק.

(ב) המבוטח בביטוח לפי סעיף קטן (א) (2) יהא זכאי לפיצוי כפי שהיה זכאי לקבל נפגע אחר לפי החוק. ;

(5) אחרי סעיף 6 יבוא :

א.6. מי שפטור מחובת ביטוח לפי סעיפים 4 עד 6 יהא חייב לתת כל פיצוי שמבטח היה חייב לתת אילו היתה קיימת פוליסה לפי סעיף 3 (א). ;

(6) בסעיף 12, בסופו יבוא "וכן לפצות את המבוטח הנוהג ברכב או את הנוהג בהתר ממנו על נזק גוף שנגרם להם בתאונות דרכים כמשמעותם בחוק. ;

(7) בסעיף 14, סעיף קטן (ב) — בטל ;

(8) בסעיף 16, הסיפה המתחילה במלים "וכל סכום ששילם מבטח" — תימחק ;

(9) בסעיף 19, בסופו יבוא "מבטח", לענין סעיף זה — לרבות הקרן לפיצוי נפגעי תאונות דרכים לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה—1975 ;

(10) סעיף 22 — בטל ;

(11) בסעיף 39 ובסעיף 40, המלים "בדרך ציבורית" — יימחקו.

19. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], תשכ"ח—1968, בסעיף 150 (א), אחרי "לפי פקודת הנוזיקין [נוסח חדש]" יבוא "או לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה—1975".

תיקון חוק הביטוח הלאומי

20. בחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], תשל"ל—1970, בסעיף 60 (א), אחרי "(להלן — פקודת הנוזיקין)" יבוא "או לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה—1975".

תיקון חוק שירות המדינה (גמלאות)

21. בחוק שירות הקבע בצבא-הגנה לישראל (גמלאות), תשי"ד—1954, בסעיף 49 (א), אחרי "לפי פקודת הנוזיקין האזרחים, 1944" יבוא "או לפי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה—1975".

תיקון חוק שירות הקבע בצבא-הגנה לישראל

7. ס"ח תשכ"ח, עמ' 108.

8. ס"ח תשל"ל, עמ' 65.

9. ס"ח תשי"ד, עמ' 119.

22. דין המדינה לענין אחריות לפי חוק זה כדין כל בעל רכב, אולם סעיפים 5 עד 8 אחריות המדינה לחוק הנזיקין האזרחיים (אחריות המדינה), תשי"ב—1952, יחולו גם על אחריות זו.

23. (א) תחילתו של חוק זה היא ביום א' בתשרי תשל"ז (25 בספטמבר 1976); על תאונות דרכים שאירעו לפני תחילתו של חוק זה יחול הדין הקודם.

(ב) עם תחילת חוק זה יעבור לידי הקרן רכושה של קרן נפגעי תאונות דרכים המתנהלת בידי האיגוד הישראלי של חברות הביטוח, והקרן תמשיך לטפל, לפי התנאים והנהלים של אותו הגוף, בתביעות הגובעות מתאונות דרכים שאירעו לפני תחילתו של חוק זה.

חיים י' צדוק
שר המשפטים

יצחק רבין
ראש הממשלה

אפרים קציר
נשיא המדינה

